

Силабус
навчальної дисципліни
Інноваційні методи та технології навчання в роботі
вчителя спеціальної освіти
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма «Логопедія. Спеціальна психологія»
Спеціальність 016 Спеціальна освіта
Спеціалізація 016.01 Логопедія
Галузь знань 01 Освіта
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Викладач	Мицик Ганна Михайлівна, к.пед.н., доцент кафедри прикладної психології та логопедії
Посилання на сайт	-
Контактний тел.	+380508520721 (Telegram)
Е-mail викладача:	kolibri07s@ukr.net
Графік консультацій	вівторок та четвер: 14.00-16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Форма навчання	Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
денна	5/150	14	16	110	залік
заочна	5/150	8	4	138	залік

Семестр: весінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: інноваційні технології, цифрові технології, мобільне навчання, сторітелінг, проєктне навчання, змішане навчання, дослідницько-пізнавальне навчання, мікронавчання, гейміфікація, STEM-освіта, спеціальна освіта, діти з особливими освітніми потребами, вчитель спеціальної освіти.

Мета та предмет курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни «Інноваційні методи та технології навчання в роботі вчителя спеціальної освіти» є навчити здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти впевнено, критично та творчо використовувати інноваційні педагогічні методи та технології в майбутній професійній діяльності.

Предметом цієї дисципліни є опанування здобувачами вищої освіти інноваційними педагогічними методами і технологіями, які можуть бути використані у майбутній професійній діяльності для ефективної роботи з дітьми, що мають особливі освітні потреби.

Компетентності та програмні результати навчання:

№ з/п	Комп-сті	Компетенції	Програмні результати навчання
1.	Загальні	ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	– розуміти сутність інноваційних педагогічних методів та технологій навчання в роботі вчителя спеціальної освіти; – називати основні інноваційні методи та технології навчання в роботі вчителя спеціальної освіти;
2.	Фахові	СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення. СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	– використовувати інноваційні засоби та технології для індивідуалізації навчального процесу та підвищення ефективності навчання. – вирішувати педагогічні завдання, використовуючи, сучасні інноваційні засоби та технології.

Зміст курсу:

Модуль 1. Теоретичні засади вивчення сучасних інноваційних методів та технологій навчання.

Четверта індустріальна революція. Цифрова трансформація освіти: ознаки та принципи. Чотири рівні змін педагогічної практики з використанням цифрової трансформації. Порівняння традиційного та сучасного навчання: ролі учасників освітнього процесу.

Моделі цифрової трансформації закладів освіти. Шляхи та принципи розбудови сучасної освітньої еко-системи. Ключові навички XXI століття. Освітні тренди. Інноваційні педагогічні технології в спеціальній освіті.

Модуль 2. Використання цифрових інструментів в освітньому процесі.

Класифікація цифрових інструментів для використання в освітньому процесі. Основні напрями використання цифрових інструментів в освітньому процесі. Цифрові інструменти для візуалізації та створення освітнього та корекційно-розвиваючого контенту. Цифрові інструменти для залучення аудиторії та формування оцінювання. Платформи для створення потокових та слайдових презентацій. Вебінструменти для створення цифрових ігор та вправ. Онлайн сервіси для сумісної роботи.

Модуль 3. Технології дистанційного та змішаного навчання.

Дистанційне навчання: визначення та основні принципи організації. Порівняння стилів навчання в традиційному та дистанційному форматах. Асинхронний та синхронний режими взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання. Основні засоби та платформи дистанційного навчання. Переваги та виклики дистанційного навчання. Педагогічні аспекти дистанційного навчання: індивідуалізація навчання, адаптація до потреб учнів (вихованців) з

особливими освітніми потребами, мотивація до навчання. Організація та проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми в режимі відеоконференції. Дистанційні курси: освітні платформи та їх можливості для професійного зростання.

Змішане навчання (Blended Learning): поняття та основні ознаки. Моделі змішаного навчання. Технологія «перевернутого навчання» (Flipped Learning). Принципи перевернутого навчання. Таксономія Блума при традиційному та перевернутому навчанні. Реалізація змішаного навчання дітей з особливими освітніми потребами: цифрові інструменти для організації змішаного навчання, співпраця з батьками дітей зазначеної категорії у віртуальному середовищі; виклики та перспективи такого навчання.

Модуль 4. Технології мобільного та мікронавчання.

Визначення поняття «мобільне навчання» та його роль у сучасній освіті. Переваги технології мобільного навчання. Технологія BYOD (Bring Your Own Device) в освіті. Можливості використання різних пристроїв (смартфони, планшети) для мобільного навчання. Мобільні додатки та програми для навчання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Безпека та етика у мобільному навчанні. Виклики та перспективи мобільного навчання.

Технологія мікронавчання: переваги та особливості побудови. Принципи ефективного мікронавчання. Поняття мікро-модуля. Типи мікроконтенту. Технології та методи навчання в мікронавчальних курсах. Створення скринкастів та відеотурorialів. Особливості використання мікронавчання у різних сферах діяльності: навчання, підвищення кваліфікації, корпоративне навчання та ін.

Модуль 5. Технології гейміфікації та сторітелінгу.

Ігрові технології в освіті. Елементи гейміфікації в освітньому процесі закладів освіти. Основні принципи та елементи гейміфікації. Переваги використання гейміфікації у навчанні дітей з особливими освітніми потребами. Імплементация гейміфікації в логопедичну практику. Дизайн гейміфікованих завдань з урахуванням цілей навчання, потреб та індивідуальних особливостей учнів (вихованців).

Технологія сторітелінгу («розповідання історій»). Переваги використання технології сторітелінгу в контексті навчання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Схема педагогічного сторітелінгу. Цифровий сторітелінгу: етапи створення та особливості проведення. Цифрові інструменти для створення освітнього/корекційно-розвиваючого контенту.

Модуль 6. Інтегрований підхід до реалізації STEM-освіти: проєктне та проблемно-орієнтоване навчання.

STEM-освіта: визначення, принципи, що лежать в її основі, особливості впровадження на різних рівнях освіти. Переваги та виклики реалізації STEM-підходу. STEM-освіта в системі інклюзивного навчання. Метод навчальних проєктів (Project based learning): визначення, суттєві ознаки, етапи реалізації проєкту. Порівняння самостійного навчання та методу навчальних проєктів. Результати роботи над проєктом. Цифрові інструменти для підтримки методу навчальних проєктів.

Метод проблемного навчання (PBL – Problem Based Learning): Порівняння методу навчальних проєктів та проблемного навчання: спільне та відмінне. Роль вчителя у PBL – фасилітатор. Інтеграція методу проблемного навчання з іншими методами. Використання ігрових, творчих та комунікативних методів для підтримки проблемного навчання. Вплив методу проблемного навчання на розвиток мовлення, когнітивних та соціальних навичок дітей з особливими освітніми потребами.

Модуль 7. Інтегрований підхід до реалізації STEM-освіти: навчання на основі запитів.

Технології дослідницько-пізнавального навчання (IBL – Inquiry Based Learning): поняття та зміст. Модель дослідницького навчального циклу: орієнтація, концептуалізація, дослідження, обговорення. Організація дослідницько-пізнавального навчання: створення стимулюючого навчального середовища для дослідницької діяльності; постановка проблемного завдання; залучення до дослідницької діяльності та співпраця. Цифрові інструменти для підтримки методу дослідницько-пізнавального навчання.

Модуль 8. Освітні технології на основі штучного інтелекту.

Роль штучного інтелекту в спеціальній освіті. Етичні аспекти використання штучного інтелекту у спеціальній освіті. Персоналізоване навчання на основі штучного інтелекту. Створення інклюзивного освітнього середовища з використанням штучного інтелекту. Обговорення переваг та «підводних каменів» використання штучного інтелекту в спеціальній освіті. Практичні аспекти роботи з штучним інтелектом в спеціальній освіті. Демонстрація роботи освітніх платформ та програм на основі штучного інтелекту. Оцінка та моніторинг ефективності навчання з використанням штучного інтелекту. Виклики, пов'язані з використанням штучного інтелекту в спеціальній освіті.

Модуль 9. Імерсивні технології у спеціальній освіті.

Визначення імерсивних технологій та їх роль у спеціальній освіті. Переваги і недоліки використання імерсивних технологій в спеціальній освіті. Педагогічний потенціал імерсивних технологій для осіб з особливими освітніми потребами. Віртуальна реальність (VR) та розширена реальність (AR) в освіті: відмінності та особливості застосування для навчання осіб з особливими освітніми потребами. Розробка і використання інтерактивних VR та AR додатків для спеціальної освіти. Симуляційні технології у спеціальній освіті: їх огляд та використання в медико-педагогічній практиці. Використання симуляцій для тренування педагогічних навичок.

Модуль 10. Сучасні підходи до оцінювання навчальних досягнень.

Основні принципи та цілі оцінювання навчальних досягнень. Стратегії оцінювання. Традиційні методи оцінювання. Переваги та обмеження традиційних методів оцінювання в контексті роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Формувальне оцінювання (або оцінювання для навчання). Порівняння формувального та традиційного (підсумкового) оцінювання. Переваги формувального оцінювання. Методи оцінювання. Цифрові інструменти для здійснення формувального оцінювання. Роль самооцінювання та саморефлексії в процесі навчання та оцінювання.

Методи навчання:

Наочні методи:

– *Лекція з використанням мультимедійної презентації.* Цей метод передбачає передачу інформації під час лекції викладачем за допомогою мультимедійної презентації, яка може включати текст, зображення, відеофрагменти, цифрові вправи та ігри.

– *Мнемонічний метод.* Охоплює різні техніки та стратегії для полегшення запам'ятовування матеріалу. Це може бути складання інтелектуальних карт, визначення ключових слів або активне пригадування.

– *Конструювання*. Створення різних форм представлення інформації, таких як малюнок, схема чи таблиця, для кращого розуміння, аналізу та запам'ятовування матеріалу.

– *Моделювання*. Створення моделей або ланцюжків, які ілюструють концепції/явища для кращого їх усвідомлення.

Словесні методи:

– *Дискусія*. Обговорення питань та висловлення власних думок щодо певної теми чи проблеми, аргументація своєї точки зору, наведення прикладів.

– *Обговорення*. Аналіз та обговорення конкретного питання чи проблеми з метою досягнення глибшого розуміння теми або окремого питання.

– *Інтелектуальні розминки*. Проведення різноманітних завдань та активностей, спрямованих на розвиток когнітивних здібностей, комунікативних навичок.

– *Пояснення*. Активна участь викладача (здобувача у разі, якщо відбувається навчання одне одного) у поясненні матеріалу, викладанні ключових понять, ілюстрації прикладів та докладного роз'яснення складних або незрозумілих аспектів навчального матеріалу.

Практичні методи:

– *Робота в групах*. Спільне опрацювання завдань чи розробка плану проекту, що сприяє колективному навчанню та обміну думками.

– *Case-study*. Розбір конкретних ситуацій для аналізу та пошуку шляхів розв'язання проблеми.

– *Мозковий штурм*. Генерування ідей для розв'язання конкретної проблеми або завдання.

– *Рольова гра*. Виконання певної ролі та взаємодія в імітованій ситуації.

– *Метод вправ*. Розв'язання практичних завдань для закріплення, розширення та застосування набутих знань та навичок.

– *Метод індивідуальних навчальних проєктів* передбачає, що Ви самостійно обираєте тему для дослідження, проводите аналіз цієї теми шляхом вивчення матеріалів та інформації, а потім презентуєте результати Вашої роботи.

Політика курсу:

Безпека. Оскільки основним пріоритетом в умовах дії воєнного стану залишається Ваша безпека, будь ласка, у разі оголошення повітряної тривоги або ракетних ударів попередьте про це викладача, припиняйте заняття та переходьте в укриття. Якщо немає можливості спуститися в укриття (або його просто немає поблизу), то дотримуйтеся правила двох стін. За можливості повідомте про свій стан після завершення (лекційного або практичного) заняття.

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування Вами практичних занять. Ті, хто за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані впродовж тижня після пропуску за питаннями, визначеними планом заняття.

Академічна доброчесність, використання Chat GPT та професійна етика.

Усі письмові роботи, що виконуються Вами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою <https://textovod.com/unique> та Detect Gpt.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи

речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Chat GPT можна використовувати під час підготовки до практичних занять чи самосійної роботи тільки у тому разі, якщо це прописано в політиці до самого завдання. У інших випадках робота буде повернена Вам на доопрацювання.

Дедлайни. Дедлайни для здачі практичних завдань будуть вказані в розкладі курсу на платформі Moodle (<https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=2331>). Прошу вас дотримуватися цих дедлайнів. Завдання, які подаються після встановленого терміну, можуть не бути прийняті, якщо не було надано попереднього повідомлення про можливий зміщений дедлайн.

Комунікація. Базовою платформою для нашої взаємодії є Moodle (<https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=2331>). Окремо також створено Telegram-групу, яка призначена для нашої активної комунікації, обміну ідеями, зберігання та обговорення матеріалів і, звісно, підтримки одне одного в навчанні та житті. В ній Ви можете залишати свої запитання, ділитися корисними ресурсами та завжди бути в курсі всіх важливих подій та оголошень від мене та одногрупників. Не соромтеся активно брати участь у дискусіях та запитувати рекомендації. Разом нам буде легше досягти успіху в навчанні та забезпечити стабільність вашого розвитку!

Однак, цінуймо простір кожного. Тому Ваші особисті повідомлення приймаю в Telegram до 20:00 щодня. З моєї сторони, обіцяю відповідати на кожне повідомлення та теж дотримуватись встановленого правила.

Політика курсу може бути доповнена у разі якщо у Вас виникнуть пропозиції.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (комп'ютер); програмне або платформи/вебсервіси (Zoom, Moodle, ChatGPT, Canva, YouTube, Miro, Jamboard, репозитарій та ін.); наочність (мультимедійні презентації, відеофрагменти занять).

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання протягом цієї дисципліни буде використовуватися з метою сприяння Вашому особистісно-професійному розвитку. Оцінки не повинні бути джерелом страху або негативних емоцій, а, навпаки, їх слід розглядати як стимул для подальших змін та засіб відстеження особистісно-професійного росту і розвитку. Я обіцяю, що оцінювання буде справедливим і відображатиме Ваші зусилля та досягнення під час вивчення цієї дисципліни.

1. Поточний контроль. Це можуть бути усні виступи або короткі відповіді на запитання (письмові/ усні), створення нотатків (ментальні карти, таблиці, малюнки, схеми); розробка або створення цифрового контенту, навчальних матеріалів; есе, розбір кейсів; само- та взаємооцінювання.

Критерії оцінювання:

Під час оцінювання Ваших робіт та відповідей я звертаю увагу на наступні аспекти:

- Рівень розуміння теми та вміння висловлювати свої ідеї, аргументувати їх.
- Здатність до систематизації інформації та створення структурованих матеріалів.
- Креативний підхід до створення цифрового контенту і навчальних матеріалів.
- Глибина аналізу кейсів та Ваша здатність інтегрувати знання з інших дисциплін для розв'язання поставлених професійних задач.
- Самооцінювання та взаємооцінювання відображають вашу здатність аналізувати власні досягнення та знаходити шляхи самовдосконалення.

2. Підсумковий контроль:

Формою підсумкового семестрового контролю є залік.

Бали розраховуються наступним чином:

○ для здобувачів денної форми навчання: поточний контроль (10 бал.*10 модулів) = 100 балів

○ для здобувачів заочної форми навчання: поточний контроль (завдання, які є обов'язковими (див. табл. «Теми практичних (семінарських) занять») для виконання на практичних заняттях (20 бал.*2 = 40 бал.) та 4 завдання на вибір з переліку тих, що представлені в табл. нижче «Форми і зміст поточного контролю» (20 бал.*4 = 80 бал.) = 100 балів.

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна

1. Дзябенко О.В. Інноваційні педагогічні методи в цифрову епоху : навч. по-сіб. / О.В. Дзябенко, Н.В. Морзе, С.В. Василенко, Л.О. Вар-ченко-Троценко, В.П. Вембер, М.А. Бойко, І.П. Воротникова, Є.М. Смірнова Трибульська / Київський університет імені Бо-риса Грінченка. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута»», 2021. 320 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35888/1/MorzeN_Vasilenko_Varchenko_Vember_Boyko_Vorotnikova_Smirnova_Innovative%20Teaching%20Instruments.pdf

2. Концепція виховання дітей та молоді в цифровому просторі / Національна академія педагогічних наук України, укл. Кремень В.Г. Київ. 2021. 52 с.

3. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навчальний посібник / [А. В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін.] ; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. Полтава : ПУЕТ, 2018. 261 с.

4. Miao F., Holmes W., Huang R., Zhang H. *AI and education: A guidance for policymakers*. UNESCO Publishing. 2021. URL: <https://cutt.ly/Vwz17ndq>

5. Mohammed P. S., Nell Watson E. Towards Inclusive Education in the Age of Artificial Intelligence: Perspectives, Challenges, and Opportunities. In: Knox, J., Wang, Y., Gallagher, M. (eds) *Artificial Intelligence and Inclusive Education. Perspectives on Rethinking and Reforming Education*. Springer, Singapore. 2019. P. 17–37. https://doi.org/10.1007/978-981-13-8161-4_2

6. Sloom M., Korthals Altes T., Domagała-Zyśk E., Rodríguez-Ardura I., Stanojev I. A Handbook of e-Inclusion. Building capacity for Inclusive Higher Education in Digital Environment. 2023. 106 p.

7. Sparks H. Digital Technology and Inclusive Learning. In: Peters, M., Heraud, R. (eds) *Encyclopedia of Educational Innovation*. Springer, Singapore. 2019. https://doi.org/10.1007/978-981-13-2262-4_136-1

1. Suchikova, Y. Talk to me: A dialogue with artificial intelligence about its use in education and research. 2023. URL: <https://cutt.ly/wwzGiXd2>

Додаткова

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.

2. Мицик Г. М. Використання цифрових ігор у профілактиці порушення процесу читання у дітей старшого дошкільного віку. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2022. №87(1). С. 68–80. <https://doi.org/10.33407/itlt.v87i1.4638>

3. Мицик Г. М. Про використання технологій дистанційного навчання при вивченні окремих навчальних дисциплін студентами спеціальності 016 Спеціальна освіта. *Актуальні*

питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2021. №35 (4). С. 220–227. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-4-33>

4. Мицик Г. М., Пришляк М. І. Про впровадження гейміфікації в процес навчання здобувачів спеціальності 016.01 Спеціальна освіта (логопедія). *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : збірник наукових праць*. 2021. Вип. 1. С. 284–293.

5. Мицик Г. М. Роль Навчально-логопедичної лабораторії у формуванні та розвитку цифрової компетентності майбутніх вчителів спеціальної освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Вип. 61. Том 2. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика». 2023. С. 272–278. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/61-2-45>

6. Богданова М. В., Мицик Г. М., Попова А. С. Використання гейміфікації в системі соціально-психологічної адаптації підлітків-вимушених переселенців. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр. Вип. 3. Бердянськ : БДПУ*. 2022. С. 92–103. DOI: [10.31494/2412-9208-2022-1-3-92-103](https://doi.org/10.31494/2412-9208-2022-1-3-92-103)

7. Мицик Г. М., Бабіченко А. Д. Використання гейміфікації в попередженні дислексії у дітей старшого дошкільного віку. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Вип. 58. Том 2. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика». 2022. С. 248–254. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/58-2-35>

8. Mytsyk H., Pryshliak M. Telepractice in the System of Providing Correctional and Developmental Services to Children with Speech Disorders: Interaction at a Distance. *Journal of History Culture and Art Research*. 2020. №9 (3). С. 94–105. doi: <http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v9i3.2674>

9. Mytsyk H. Utilizing the opportunities provided by the educational and speech therapy laboratory in the formation and development of future special education teachers' digital competence. *Correction and rehabilitation innovations: implementation of European experience : Scientific monograph*. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. P. 175–200. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-325-5-11>

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека БДПУ. Доступно: <http://edu.bdpu.org>
2. МОН. Доступно: <https://mon.gov.ua/ua>
3. Он-лайн платформа з цифрової грамотності. Доступно : <https://osvita.djia.gov.ua/>
4. Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. Доступно : <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/Methodychni-rekomendatsii-VERTYKAL.pdf>
5. Сайт БДПУ. Доступно: <http://bdpu.org>